

Vzgoja otrok je ena najpomembnejših nalog vseh odraslih

... Lahko bi rekel, da so naju o vzgoji največ naučili najini otroci. Precej spoznanj pa sva pridobila ali izostrila tudi v pogovorih z drugimi starši in različnimi strokovnjaki ter branjem knjig in revij. Med revijami je bila prav Vzgoja tista, ki sva jo z ženo velikokrat vzela v roke in v njej prebrala kaj zanimivega in uporabnega ...

Kako z učenci raziskovati etične izzive?

... Eden izmed glavnih izzivov raziskovanja etičnih vprašanj v sodobnem svetu je usmerjanje izobraževanja v smeri razvoja, ki bi spodbujal posameznike h kritičnemu razmišljanju, k odpiranju novih gledišč in razumevanju razlike med znanjem in razumevanjem. Ljudje so pogosto bolj dovzetni za sprejemanje splošnega mnenja, kakor da bi se o njem spraševali, ...

Nasilje v družini

... Ozadje družinske iluzije dopolnjuje prelepa velika hiša, družbo jim dela pes srednje velikosti, ki ima status 'družinski pes'. V realnosti pa v družini maske odpadejo. Vsakodnevne zahteve, raznovrstne stiske in težave, ki so ekonomsko-finančne, socialne ali zdravstvene, potiskajo ljudi do skrajnih meja, pogosto tudi čez. ...

Jezna sem. In kaj zdaj?

... Jeza je znamenje in sporočilo, da smo bili prizadeti, da so bile naše pravice kršene, da naše potrebe niso bile slišane in uresničene ali da preprosto nekaj ni v redu. Jeza ženski pogosto sporoča, da njena občutja niso bila prav naslovljena ali da so bile njene vrednote, želje, hrepenjenja, ambicije in potrebe v odnosu preslišane zaradi sklepanja kompromisov. ...

Praznovanje

... Ko gledamo predpraznično vzdušje na podeželju ali v mestih, pogosto ne vemo več, kaj je bistvo praznovanja. Ves zunanji blišč, darila, veliko ponudbe in hkrati zaskrbljeni obrazi ljudi, ki bežijo mimo nas, da nas ne bi opazili. Pa vendar, človek je bitje praznovanja. To, kar praznuje, kar postavlja v praznični dan, mu pomeni največ, ga naredi človeka ...

Uvodnik

3 *Silvo Šinkovec: Človek*

V žarišču: Vzgoja in vzgoja

5 *Silvo Šinkovec: Programska zasnova revije Vzgoja*

7 *Albin Vrabič: Vzgoja in vzgoja*

9 *Franci M. Kolenec: Dvajset let revije Vzgoja*

11 *Anton Meden: Vzgoja otrok je ena najpomembnejših nalog vseh odraslih*

14 *Bernarda Mal: Vzgoja. Bomo potonili? Nam uspe izpluti?*

16 *Helena Kregar: Vzgoja v gimnaziji*

18 *Tatjana Škrab Grašič, David Rupnik: Vzgojni načrt OŠ Cerklje na Gorenjskem*

Naš pogovor

21 *Silvo Šinkovec: Milček Komelj: Še vedno ljubim sanje*

Biti vzgojitelj

24 *Jože Ramovš: Orodja za obdelovanje slabih izkušenj*

27 *Joseph O. Afulo: Ubili so predstojnika pedagoške fakultete v Južnem Sudanu*

Vzgojni načrt

28 *Mateja Centa: Kako z učenci raziskovati etične izzive?*

Starši

32 *Neža Miklič: Nasilje v družini*

34 *Romana Žitko Rožmanc: Jezna sem! In kaj zdaj?*

35 *Ester Pečarič: Srečni otroci*

Izkušnje

37 *Boža Krakar Vogel: Všeček je zasijal v zlati barvi*

Področja vzgoje

38 *Milček Komelj: Prazničnost vsakdanjosti*

40 *Maja Prinčič: Prostovoljstvo v Centru za družine Mirenski Grad*

Duhovni izziv

42 *Branka Roškar: Praznovanje*

44 *Silvo Šinkovec: Ljubezen v Krstu pri Savici*

47 **Bralni namig**

48 **Iz življenja DKPS**

51 **Nova spoznanja**

52 **Napovedni koledar**

53 **Summary**

54 **Letno kazalo**

Programska zasnova revije *Vzgoja*

■ **Silvo Šinkovec**, D. J., dr. ped. znanosti, psiholog, defektolog in teolog, je predavatelj, terapevt, voditelj več seminarjev, šol za starše in duhovnih vaj, urednik revije *Vzgoja*, duhovni asistent DKPS in direktor *Inštituta Franca Pedička*.

Po dvajsetih letih, po 80 številkah, po 4160 straneh, skoraj 2000 člankih se je lepo ozreti nazaj in pomodrovati. Kaj smo delali in zakaj smo tako delali?

V letu 1998 smo veliko časa razmišljali, ali slovenski prostor potrebuje še eno revijo o vzgoji ali ne. Med mnogimi drugimi je tudi dr. France Pediček močno potrdil, da naš prostor potrebuje še eno revijo. Toda dvomov in ugovorov ni manjkalo. Sam dr. Pediček je kasneje dejal, da si je želel, da bi takšna revija izhajala, a ni verjel, da se to lahko zgodi. Veliko zaslugo za to, da je revija pričela izhajati, ima tudi sedanji nadškof v Mariboru Alojzij Cvikel, ki je bil v tistem času provincial slovenskih jezuitov. Njegovo pozitivno stališče, njegov zagon in njegova podpora so omogočili, da je revija shodila.

Ko smo iskali naslov revije, smo imeli več predlogov, med njimi tudi latinske in grške besede, kar je bilo takrat v modi. Ko je v enem takih pogovorov nekdo vprašal, o čem želimo v reviji pisati, je bil moj od-

govor, da o vzgoji. Takoj je prišel odgovor. Naj bo naslov revije torej *Vzgoja*. Še danes se mi zdi to dobra izbira, saj res ves čas pišemo o vzgoji. Pišemo o razvoju osebnosti in temah, ki so povezane s tem. Reviji smo dali tudi podnaslov, zapisali smo, komu je revija namenjena: *revija za učitelje, vzgojitelje in starše*. Bralci pa so tudi mnogi drugi, ki jih zanimajo človek, kultura, vzgoja.

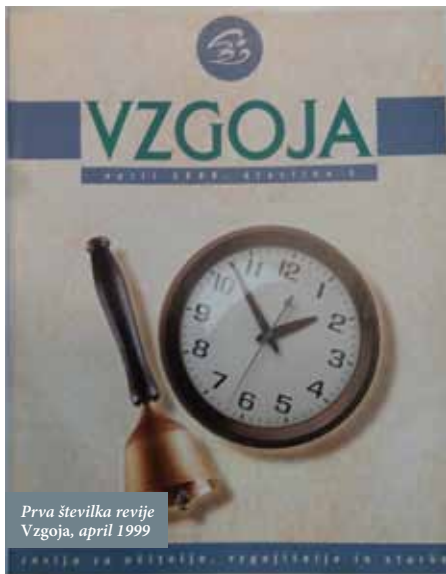
Vsako leto izidejo štiri številke. Včasih pridejo pobude, da bi revija izhajala bolj pogosto. Včasih celo mene zamika, da bi izdali več številke na leto. Toda za sedaj ostaja tako, saj se zdi, da je to prava mera.

Na začetku smo zapisali, da je v središču revije človek v vseh razsežnostih: telesno-biološki, čustveno-seksualni, vrednostno-moralni, estetski, religiozni, simbolni in diskurzivni, narativni in zgodovinski, družbenopolitični, komunikativno-dialoški. Pomemben je razvojni vidik, zato sta načelo postopnosti in individualnosti v ospredju. Vzgoja v svojem bistvu pomeni spremljanje razvoja osebnosti. Razvoj pa poteka na več ravneh in preko več stopničk. Vsako razvojno obdobje ima svoje izzive in svoje zakonitosti. Področja osebnosti so zelo dobro opredeljena. V naših člankih smo se dotikali vseh področij. Enih bolj, drugih manj. O razvoju telesa smo pisali manj, bolj pa smo se posvečali področju čustev in spolnosti. Še vedno se zdi, da sta ti dve področji potrebni več pozornosti in bolj sistematičnega razmisleka. Etično-moralnemu področju, področju vrednot smo posvetili največ pozornosti. Ni manjkalo žariščnih tem, raziskav in projektov, ki so bili predstavljeni na naših straneh. Vedno znova

smo iskali ustvarjalce s področja etike in vrednot, ki prinašajo razmislek in pobude v vzgojno-izobraževalno delo. Vesel sem, da sem srečal dr. Jožeta Trontlja, se udeležil nekaterih njegovih posvetov na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti ter posvetov, ki jih je organiziral njegov Inštitut za etiko in vrednote. Še vedno mi zvenijo v ušesih besede predsednika, da ima SAZU mandat ali poslanstvo, da je nagovorjena s strani evropskih kolegov, Evropske akademije, da stori vse, da se etika vrne nazaj na vse ravni vzgoje in izobraževanja. Prepričan je bil, da svetovna družba brez stalne etične vzgoje na vseh ravneh ne more preživeti. Močan klic človeka, ki je videl, kam drvi sodobna družba. Ne moremo imeti družbe blagostanja in varnosti, če ne bomo natančno skrbeli za moralni razvoj vsake generacije.

Takrat smo zapisali tudi, da bodo v vsaki številki središčna tema (v žarišču) ter stalne rubrike: Naš pogovor, Razredne ure, Starši, Biti vzgojitelj, Vzgojna področja, Izkušnje, Pogovori in svetovanje, Drobtinice, Prebrali smo, prevod, pesem, reprodukcija umetniškega dela. Nekatere rubrike so bile prisotne vseh 20 let, druge so se tudi spreminjale. Bistvo je ostalo.

V rubriki Naš pogovor so se zvrstili intervjuji z 80 znanimi osebnostmi. Nismo se pogovarjali samo s pedagogi, psihologi, socialnimi pedagogi ipd., ampak tudi z ljudmi z drugih področij. Jože Mlakar mi je na začetku rekel, naj nikar ne iščemo odgovorov za vzgojo samo znotraj 'profesionalnega kroga', ampak da moramo iskati odgovore tudi pri ljudeh, ki so na videz daleč stran od vzgoje: pri gospodarstvenikih, politikih, kulturnikih, socialnih delavcih, duhovnikih itd. Tudi ta nasvet sem upošteval. V marsikaterem prispevku smo našli veliko modrosti, ki jo včasih pogrešamo v pedagoški stroki. Spomnim se gospodarstvenikov, ki so v nekaj vrsticah povedali bistvo o tem,

Prva številka revije *Vzgoja*, april 1999